

Matematika fanini o'zlashtirishda qiynalayotgan o'quvchilarni psixologik qo'llab quvvatlash

**“Boshlang'ich ta'lim metodikasi” kafedrası katta o'qituvchisi
Bobojonov Mahkam Davronovich**

Annotatsiya. Mazkur tezisda matematika fanini o'zlashtirishda qiyinchiliklarga duch kelayotgan o'quvchilarni psixologik qo'llab-quvvatlashning ahamiyati va usullari yoritilgan. O'quvchilarning o'quv motivatsiyasi, o'ziga ishonchi, diqqat va xotira jarayonlari, shuningdek, emotsional-irodaviy holatlari ularning matematika ta'limida muvaffaqiyatini belgilovchi asosiy psixologik omillar sifatida tahlil etilgan.
Abstract. This thesis discusses the importance and methods of psychological support for students who are experiencing difficulties in mastering mathematics. Students' motivation for learning, self-confidence, attention and memory processes, as well as emotional and volitional states are analyzed as the main psychological factors determining their success in mathematics education.

Kalit so'zlar: matematika, psixologik qo'llab-quvvatlash, motivatsiya, diqqat, xotira, o'ziga ishonch, qiziqish.

Matematika fani o'quvchilarda mantiqiy fikrlash, tahliliy yondashuv va intellektual rivojlanishni ta'minlaydi. Shu bilan birga, murakkab tushunchalar va mavhumlik darajasi sababli ayrim o'quvchilar uni o'zlashtirishda qiyinchiliklarga duch keladilar. Bu esa ularda qo'rquv, o'ziga ishonchsizlik va qiziqishning susayishiga olib kelishi mumkin.

Psixologik qo'llab-quvvatlashning ahamiyati.

- O'quvchilarni ruhiy jihatdan rag'batlantirish ularning matematika faniga ijobiy munosabatini shakllantiradi.
- O'ziga ishonchni mustahkamlash, xatodan qo'rqqmaslikka o'rgatish muhimdir.
- Psixologik qo'llab-quvvatlash jarayonida individual yondashuv asosiy o'rin tutadi.

Asosiy psixologik mexanizmlar:

- Motivatsiya – matematika o'rganishga ichki qiziqishni uyg'otish.
- Diqqat va xotira – masalalarni o'qish, tahlil qilish va yechimlarni eslab qolish jarayonida asosiy omil.

- O‘ziga ishonch – muvaffaqiyatga erishishda psixologik tayanch sifatida xizmat qiladi.
- Emotsional-irodaviy qo‘llab-quvvatlash – o‘quvchini ruhlandırish, muvaffaqiyatsizlikdan so‘ng motivatsiyasini saqlab qolish.
Metodik tavsiyalar:
 - O‘quvchilarga moslashtirilgan individual topshiriqlar berish.
 - Qiziqarli o‘yinlar va vizual vositalardan foydalanish.
 - Guruhli ishlarda hamkorlikni kuchaytirish.
 - Rag‘batlandırish va ijobiy fikr bildirish orqali o‘quvchini qo‘llab-quvvatlash.
 - Psixologik treninglar va mashg‘ulotlar orqali o‘ziga ishonchni oshirish.

Xulosa

Matematika fanini o‘zlashtirishda qiynalayotgan o‘quvchilarni psixologik qo‘llab-quvvatlash ta’lim samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Bu jarayon o‘quvchilarda motivatsiya, o‘ziga ishonch va emotsional barqarorlikni shakllantiradi, ularda fan bo‘yicha ijobiy munosabatni kuchaytiradi va mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Rubinshteyn, S.L. Umumiy psixologiya asoslari. – Moskva: Pedagogika, 1989.
2. Piaget, J. Intellektual rivojlanish psixologiyasi. – Moskva: Progress, 1972.
3. Xodjayev, A., Qodirov, B. Matematika o‘qitish metodikasi. – Toshkent: O‘qituvchi, 2015.
4. Abdurahmonova, Z.A. Matematika ta’limida psixologik qo‘llab-quvvatlash asoslari. – Toshkent: Fan, 2020.
5. Karimov, U. O‘quvchilarda motivatsiyani oshirishning psixologik asoslari. // O‘zMU Ilmiy axborotlari, 2021, №3.